

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב, סז)

טוב להגיד ולשיר נַחַּמְךָ נַחַּמְךָ נַחַּמְךָ מאומן לזכות לכל הישועות

שבת שלח-לך

¶ ועד אנה לא יאמינו בי ... (במדבר יד, יא)

זוה בחינת חטא המרגלים שנתן להם ה' יתברך מקום לטעות על שרצו לחקר יותר מדאי, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, אני אמרתי להם שהיא טובה והם לא רצו להאמין וכו', חייך שאני נותן להם מקום לטעות וכו'. כי ארץ ישראל היא עיקר בחינת אמונה, כמו שכתוב במקום אחר והם רצו לראות בעיניהם מיד איך באין לארץ ישראל. ולא רצו לסמך על אמונה אף על פי שכבר ראו אותות ומופתים נוראים ונפלאים כאלה, אף על פי כן אמרו: נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וכו'. כי רצו לראות ולהבין האמת מיד, על כן נתן להם ה' יתברך מקום לטעות וגרמו בכיה לדורות עד היום שמתארך הגלות על ידי זה. ועיקר הגאֵלה תלויה בזה, כי כן דרך ה' יתברך שהוא עוסק ברחמיו לקרב את האדם בכמה דרכים, אך אף על פי כן הוא מניח לו מקום להסתפק קצת בשביל נסיון ובחירה. וכשמתחזק באמונה שלמה על ידי שמסתכל על האמת על כל החסדים שעשה ה' יתברך והאיר בו מרחוק רמזים בכמה דרכים להודיעו היכן האמת בודאי יזכה לכל טוב אמתי ונצחי, אבל אם ירצה לבקש תואנות לפרש, נותן

לו ה' יתברך מקום לטעות יותר ויותר וצריך אחר כך גיעות גדולות ועצומות מאד ביותר קדם שיוזכה אל האמת וְכָלֵי הַאֵי וְאוּלַי. עד שיכול לפטר מן העולם ולא יזכה אל האמת ויצטרך לסבל מה שיסבול ולהתגלגל בכמה גלגולים עד שיבוא להתקרב אל האמת, שהיה בידו לזכות בו עתה על ידי נסיון קל להשליך תאוות הכבוד והנצחון ולהסתכל על האמת לאמתו:

וזה שהקפיד עליהם ה' יתברך ואמר למשה: עד אנה ינאצני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי בכל האֵתוֹת אשר עשיתי בקרבם. היינו כנ"ל, כי הלא כבר התחלתי להאיר להם האמת על ידי כל האותות אשר עשיתי בקרבם ועדיין אינם מאמינים מחמת הקשיות שלהם שרוצים להבין ולראות הכל מיד. על כן גזר עליהם אז הגלות והחרבן שנמשך עד הנה שיצטרכו להתנסות בכל דור ודור בענין זה שמי שירצה להסתכל על האמת על ידי כל מה שכבר התחיל ה' יתברך להאיר בו, יוכל להבין היכן האמת ויתחזק באמונה על כל מה שאינו יכול להבין ולהפך להפך. ובה תלויה עיקר הגאֵלה, כי עיקר הגאֵלה תלויה באמונה, כמו שכתוב: תבואי תשורי מראש אמנה. והבן היטב אם תרצה לחוס על חייך הנצחיים. (לקוטי הלכות - שבועות ב', אות ט"ז)

¶ ראשית עריסתכם חלה תרימו תרומה ... (במדבר טו, כ)

בגלותנו הארץ שעובר עלינו מה שעובר בכלליות ובפרטיות צרות מצרות שונות אשר כמעט אפס תקוה, חס ושלוש. על כן אין לנו עתה שום חיות כי אם התקוה והתוחלת והרצון החזק אליו יתברך שהוא בחינת הארת הרצון. בבחינת מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ. כי אף על פי שנדמה כבר להסטרא אחרא שפעלה הרבה ובטלה אותנו מכמה קדשות בכלליות ובפרטיות על ידי חרבן בית המקדש ועל הגלות וכו'. אף על פי כן לא הועילה כלום כי עדיין החפץ והרצון והכיסופין שלנו חזקים ותקיפים מאד אליו יתברך. ומאחר שהרצון דקדשה חזק מאד אז בודאי לא יועילו, עם כל ההסתות והפיתויים והבלבולים והמניעות, כי קָלֵם יתבטלו מחמת תקף הרצון. וזה בחינת מצות חלה שנתקנו רבותינו ז"ל גם בחוץ לארץ בכדי שלא תבטל תורת חלה. כי עיקר הארת הרצון דקדשה זוכין לקבל בשעת האכילה (כמובא בלקוטי מוהר"ן ב' - סימן ז'). ועל ידי מצוות חלה נתתקנת האכילה שיזכו לקבל על ידה הארת הרצון. ועל כן נקראת חלה מלשון תוחלת וקווי שהוא בחינת רצון וגעוגעים ורק זה נשאר לנו בגלותנו הארץ. ועל כן חלה אין לה שעור מדאורייתא. כי הארת הרצון הוא בבחינת אין שעור. ועל כן על ידי זה דייקא יכולין להתחזק תמיד ולכבש כל המלחמות מצוה

שצריכין ללחם בזה העולם עם היצר הרע וחילותיו, והם מתגברים מאד מכל צד ורוצים להפיל את האדם גם מהרצון דקדשה. ועל כן צריכין להתחזק בזה מאד ולבלי להתייאש את עצמו בשום אופן ולהיות איש חיל ולהתגבר על כל פנים ברצונות טובים דקדשה שעל ידי זה עיקר התגברות המלחמה, כי זה נשאר קיים לעולם יהיה איך שיהיה כי הוא דבר שאין לו שעור. וכל אחד כפי מה שהוא יוכל להתחזק בזה תמיד בכל מה שעובר עליו כי יהיה איך שיהיה אף על פי כן רצונו חזק מאד אליו יתברך (לקוטי הלכות - הלכות פדיון בכור ה', אות כ"ו כ"ז ל"ב). ועיין הלכות חלה הלכה ד', אות ד' ה' מבואר גם כן ענין חלה באופן זה רק בשינוי קצ"ת לפי אוצר היראה - רצון וכסופין, אות כ"ב)

¶ למען תזכרו ... (במדבר טו, מ)

מבאר בספרים סגלות כמה מצות, שמצוה זאת מסגלת לבוא על ידה למעלה הזאת ולענין זה, ומצוה האחרת מסגלת לזכות על ידה למעלה אחרת, וכעין שמצינו במצות ציצת מבאר להדיא בתורת משה: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וכו'", וכן: "ולא תתורו אחרי לבבכם וכו'", וכמו שמבאר באמת בגמרא המעשה של זה שבאו הציצת וטפחו לו על פניו, ועל ידי זה ניצול מזנות; וכן בתפלין כתיב: "למען תהיה תורת ה' בפיך וכו'", וכן לכל מצוה ועבדא טובה יש לה סגלה מיוחדת שיכולין לזכות על ידה לאיזה מעלה ומדרגה. ואף על פי כן אם רואה האדם שקים מצוה זאת ולא זכה לזה הענין והמעלה הזאת אל יפול לב האדם מזה כלל, כי בודאי כל דברי התורה וכל דברי רבותינו ז"ל אמת ויציב, ואסור להרהר אחריהם כלל, אך אין אנו מבינים דרכי השם, כי מאד עמקו מחשבותיו, ומי יודע דרכיו יתברך? ואולי השם יתברך העלה העבדא והמצוה שלו לצרך תיקון גבוה ונפלא עוד יותר? וכעין שאמרו רבותינו ז"ל בענין שלוח הקן וכבוד אב: הרי שאמר לו אביו וכו', היכן אריכת ימיו של זה וכו', אלא לעולם שכלו ארץ. ועוד יש בזה כמה וכמה בחינות שנעלמו מבני אדם ואי אפשר להבינם בשלמות, והכל בשביל הבחירה. ויהיה איך שיהיה, על כל פנים זה הטוב שעושה לעת עתה בודאי אינו נאבד לעולם, כי לית רעותא טבא דאתאביד. (לקוטי הלכות - הלכות סימני בהמה וחיה ד', אות מ"ט). ועיין עוד מזה התחזקות, אות נ"ה, לפי אוצר היראה - מצוות ומעשים טובים, אות ו')

מכתב

(ספר אפי הנחל ב' - מכתב כ')

¶ ... לבי יקירי, החס על אצילות נפשו העדינה שנחצבה ונמשכה ממקום קדוש ועליון מאד, לקשטה וליפותה ולצחצחה בהצחצחות העליונות ורמות וגבוהות מאד, והלהיב את לבו בהתלהבות גדול כלהב אש לקשר ולדבק עצמו בהצדיק האמת שעל-ידו תבוא הגאֵלה לישראל ולכל העולם כלו. זכאה חולקך בזה ובבא.

כל עיקר יציאת מצרים ומתן תורה וכל האותות והמופתים הנוראים אשר עשה ה' יתברך עם אבותינו ועמנו מיום יציאת מצרים עד היום הזה בכל דור ודור, הכל בשביל לפרסם אלקותו יתברך, לידע ולהודיע ולהודע שהוא השליט, הוא היוצר, הוא הבורא יתברך ויתעלה שמו לנצח, שנוכה לאמונה שלמה באמת בהצדיק האמת שהוא עיקרן של כל הצדיקי אמת. שורש כל הבריאה הוא הכבוד, כי כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו, ועל-כן כשבא כבוד חדש לאדם צריך להזהר ולהעלותו לה' צבאות שהוא מלך הכבוד ולמען הצדיק האמת שיהיה לו כל הכבוד והגאֵלה, שיבואו כל ישראל לכבודו ולהתקרב אליו כדי שיוכל להדריך את ישראל בדרך הקדושה ולהאיר הדעת בעולם, שידעו קָלֵם את ה', וזה עיקר שלמות ותקון הכבוד, ובה תלו עיקר הגאֵלה - לעוררם ולהמשיכם לה' יתברך.

... חודש באוני סניין לא יפיר העולם ...

הקדושה, עד שיתבטלו אצלי כל התאוות, בפרט תאות המשגל ואהבת נשים, הכל יתבטל ממני על-ידי האהבה דקדשה, שתזכני ברחמיך הרבים, הנמשכת ממני העליון. והיה נעם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידיו כוננה עלינו ומעשה ידיו כוננהו. אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו:

עיקר עליית הכבוד הוא על-ידי שמקרבין גרים ובעלי תשובה, את מי שראוי לקרב. לפי הכבוד שמכבד את הצדיק כן עולה הכבוד לשרשו, ועיקר הדבר שיכבד יראי ה' בלב שלם. צריך להתיירא ולפחד מן הכבוד כי כבוד הוא סכנה גדולה סכנת נפשות, על-כן כשמגיע כבוד להאדם צריך לזוהר מאד לקבלו כראוי בשביל ה' יתברך לבד, כי אם חס ושלוס יפגם בהכבוד כחוט השערה ולא יקבלו כראוי יוכל להסתלק חס ושלוס על-ידי זה. צריך כל אדם למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום, ולא יהיה רודף אחר הכבוד רק יברח מן הכבוד, ואזי הוא זוכה לכבוד אלקי. כשאחד מיישראל בא לו כבוד חדש אזי צריך להתאזר בעז בכח וגבורה גיבור חיל חזק ואמץ לעמוד בזה, לבלי להשתמש עם הכבוד לצרכו ולהנאת עצמו, שלא יהיה הכבוד אצלו כעבד למלאות תאוותו, ולא יקח לעצמו כלל מן הכבוד, רק להעלות כל הכבוד כלו שיש לו לשרשו, לה' יתברך בבחינת "והייתה לה' המלוכה", ולהצדיק האמת שמקרב כל הרחוקים ביותר לה' יתברך, כדי שעל-ידי זה הכבוד שיש לו יתגדל ויתעלה כבוד ה' יתברך וכבוד הצדיק האמת.

שוש אשיש בישועת ה' וחסדיו העצומים שנתת את נפשך לקשר ולדבק את עצמך באור הצדיק האמת, אור החדש שגלה חדשות נפלאות ונוראות עד אין חקר שלא נתגלו מעולם, להחיותנו בדורותינו אלה בתכלית החשך הגמור, בתכלית תכלית שפלותנו אשר ירדנו פלאים, בסוף הגלות האחרון של כל הנסוגים אחר מה' יתברך ותורתו על-ידי כפירות ואמונות כזביות. כי אורו של הצדיק האמת מאיר מקצה ועד קצה בלי גבול כלל, כי בכל מקום אפילו באוויר הטמא מאד מאיר האמת שלו לצאת משם. עתה, עתה הגיע העת שתחזק לבבך החסם ותחדד ותעמיק דעתך ומחשבתך לחשב ולחשק לרחם על עם ישראל ברחמנות האמתית, להודיע ולפרסם בכל העולמות שם הצדיק האמת הנמצא עכשיו בעולם, שבזה תלוי כל עיקר גאולתנו, כי הוא עוסק להחזיר כל העולם למטוב וממשיך שלום נפלא אפילו עם אַמוֹת העולם עד שעל-ידי רבוי השלום יתהפכו כָּלֵם לאמונות ישראל ויכניעו עצמם אלינו מרצונם. שים לבך היטב לכל דבור ודבור מדברי הצדיק שכל התורה וכל תיקון העולמות תלוי בו. מלך המשיח ימשיך בעולם הדעת של הצדיק האמת בהתגלות נפלא ובשכל נפלא ואמת בתכלית השלמות, שעל-ידי זה ילכו כָּלֵם בדרכי התשובה וישבו לה' יתברך, אפילו הרחוקים בתכלית הרחוק. המתפלל תמיד לשלום והצלחתו לארך ימים. ישראל דב אודעסר

סיפור

© ... ביום חמישי בבקר בא רבי שלמה ונסענו יחד לניקולאיב, ושבתנו שבת קדש פרשת זכור בקהלת-קדש פטריקובקע, והיינו סבורים שנבוא ליאליסיוועט על שבת הני"ל, אך הבעל עגלה בא כבעס בסוף יום חמישי, וחזר בלילה לכפר אלכסנדריא אחר שכבר יצא משם, והחזיק בדרך בערך שלשה ווערסט (קלומטר) וזה היה סבה מאת ה' שהכרחנו לשבת שם בפטריקובקע הני"ל והשם יתברך סבב עמנו עוד כמה סבות ועל ידי זה באנו על ימי הפורים לכפר חוועדירובקע, ובאנו לשם אחר חצות ביום חמישי תענית אסתר, ונתעכבנו שם לקרא את המגלה ועמדנו שם אצל ידידנו הרב מרדכי בבקר אחר קריאת המגלה ואנחנו היינו מוכנים לנסוע מיד אחר סעדת שחרית לניקולאיב, והיינו מזרזים עצמנו בשעת הסעדה כדי להגיע לניקולאיב לסעדה של פורים לעת ערב, ובתוך הסעדה שתינו יין ובשעת השתייה ברח איתי רבי מנדיל הני"ל כדרך שאומרים בשעת שתיית היין לחיים וכו', והזכיר אז מעניין ארץ ישראל, שנוכה לשתות בארץ ישראל ותכף נתעוררתי מזה מאד כי אני לא הזכרתי עדיין לפניכם כלל שאני רוצה בנסיעה זאת לנסוע לאדעס, ולנסוע משם לארץ ישראל, ושזה עיקר כוונת נסיעתי לניקולאיב ורבי מנדיל מעצמו הזכיר לי ארץ ישראל, והיה זה בעיני לפלא ולשמחת לבב בפרט בפורים מן הסתם היה אצלי כל עניין פורים כדי לבוא לארץ ישראל.

ותכף שאלתי אותו אתה רוצה באמת להיות בארץ ישראל השיב לי הלא אבי הוא יושב עתה בארץ ישראל ושמו רבי איצילי שוחט ובשביל זה הוא נכסף לארץ ישראל ונבהלתי מאד מזה שהשם יתברך סבב שאזכה עתה לעמד בבית זה, שאביו הוא בארץ ישראל ומדברים עכשיו בפורים מארץ ישראל ועל ידי זה נתן שמחה בלבי בעזרת השם יתברך ותכף ספרתי להם בשמחה שאני רוצה עתה לנסוע לארץ ישראל בנסיעה זאת, ועל ידי זה נעשה שמחה גדולה בינינו שמחת פורים ושמחנו ורקדנו קצת כי לא היה לנו פנאי מחמת שהיינו צריכין לנסוע לניקולאיב אחר כך מתוך המשנה והשמחה ישבתי על העגלה ולוו אותי בשמחה ונסענו בשלום לניקולאיב ובאנו לשם לעת ערב בעת שכבר ישבו על הסעדה ואכלנו שם הסעדה בלילה אחר הסעדה רציתי לילך לר' לייב אבל היה איזה שרפה שם שנשרף בית אחד ועל ידי זה לא יכולתי לילך ושבתנו שם שבת קדש בקהלת-קדש ניקולאיב פרשת כי תשא:

עצות ותפלות

(לקוטי עצות - צדקה, סימנים מא-מג) כשמקנאין קנאת ה' צבאות, נחשב כמו צדקה (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן סה). על-ידי צדקה, ובפרט על-ידי צדקה לארץ ישראל, זוכין לקבל השפעת הנעם העליון שהיא בחינת מחין קדושים של ארץ ישראל שהם בחינת שלום, וזוכה להרגיש הנעימות שיש בהתורה, ועל ידי זה זוכה לבנים הגונים ולגדל כבודו יתברך, שזה עיקר תיקון וקיום העולם, ועל-ידי זה יכולין לתקן גם המוחין פגומים של חוץ לארץ ולבטל המחלקת (עין ארץ ישראל אות יט. שם עא).

צריך שילמד לעשות ולקיים השלש עשרה מדות של רחמים וחסדים, והיינו שיהיה לו רחמנות וירבה לעשות חסד, ויקים כל השלש עשרה מדות של רחמים, ועל ידי זה מעורר למעלה כל השלש עשרה מדות העליונים של רחמים, ועל-ידי זה מכניע ומבטל המחבלים שנעשו על-ידי עונותיו, כי הקדוש ברוך הוא מוחל עונותיו על-ידי זה ומעבירים ראשון ראשון (שיחות הר"ן, סימן פט).

ובכן תרחם עלי ותושיעני ותזכני לתן צדקה הרבה, ובפרט לארץ-ישראל. ואזכה לעסק תמיד בצדקה וגמילות חסדים, ובפרט בצדקה של ארץ-ישראל, הן לפזר משלי יותר מכחי לשלח לארץ-ישראל, והן לעסק הרבה באמת לקבץ על-יד, נדבות הרבה לארץ-ישראל, להחזיק ידי עניים הגונים הדרים בארץ-ישראל בערום ובחסר כל ובביתם אין לחם ושמלה. רבוננו של עולם, אתה יודע גדל דחוק וצרותם, אשר המה ממש נפוחי רעב, "צפד עורם על עצמם יבש היה כעץ". מלא רחמים, חומל דלים, רחם עליהם, ועלינו וזכנו לעסק הרבה בצדקות ארץ-ישראל באמת לאמתו, בלי שום פניה ומחשבה וזה של כבוד עצמנו כלל. ותעזר לנו ותושיענו באפן שנוכה להחזיק ידי האביונים האַמללים העניים ההגונים הדרים על אדמת הקדש בארץ-ישראל. ועל-ידי-זה נזכה שיהיה נפתח שבילין דלבנו לקבל שלהובין דרחימותא דקדשה, לבער ולהתלהב ולהשתוקק אלך באהבה גדולה ובחשק נמרץ. ואזכה על-ידי הצדקה לעשות כלי לקבל השפעת הנעם העליון בקדשה ובטהרה גדולה, עד שאזכה להרגיש הנעימות והמתיקות הנפלא שיש בתורתך

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך) ... ארץ ישראל זה קודש קדושים, רבנו הקדוש אומר: "שכל ישראל צריכים לגור בארץ ישראל!". ...תפילה להשם יתברך, שתזכה לגמור מהרה ותבוא לארץ ישראל במהרה, חבל על כל רגע שלא זוכים להיות בארץ ישראל זה הפסד גדול, שיעשה הכל לחזור מהרה ולארץ ישראל... ... כי כל נשימה הוא הפסד גדול, ארץ ישראל זה סימנים על הגאולה, שהשם יתברך נותן לנו, שזכינו לבוא, לכבוש ארץ ישראל, וכל יהודי שרוצה יכול לבוא להינה, אין לשער גודל מעלת ארץ ישראל, אנחנו לא יודעים כלום, יתפלל ויעשה הכל שיחזור מהרה... ...איזה גודל ההפסד, בכל רגע שלא זוכים להיות בארץ ישראל... ... לחיות בארץ ישראל, כל רגע, אין לשער, אין לשער מי שזוכה לבוא, להיות בארץ ישראל, כל נשימה ונשימה, אין לשער גודל החסד ורחמים, זה אור של משיח, ארץ ישראל, ברוך השם שזכה לקנות דירה בארץ ישראל, השם יתברך יצליחו ויעזרו לו שיחזור במהרה לארץ ישראל, חבל דעל כל רגע, על כל נשימה ונשימה... זה כל חיותנו...

